

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglasi: enostolpna mm vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLA

Vseučeliški knjižnici
v Ljubljani.
Zni izvod,
ane prosto.

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/I. Telefon 380
Uprava:
Marjini trg 3. — Telefon 44
Rokopisi se ne vračajo.
Vprašanjem je priložiti znamko
za odgovor.

Zastoj genovske konference.

RUSKE ZAHTEVE PO KREDITIH. — SPORNE TOČKE. — NASPROTOVANJE FRANCIE. — ODGODITEV KONFERENCE? — PROGLAS PETROGRAJSKEGA SOVJETA.

Genova, 6. maja. (Izv.) V konferenčnih krogih so danes presojali položaj zelo pesimistično. Splošno se govori o morebitni potrebi odgoditve konference, kar se priporoča s francoske in belgijske, pa tudi z ruske strani. Zdi se, da so nasprotstva skoraj nepremostljiva. Predsedveni načelnik Schanzerjev, Vsotne Venosta je danes izjavil, da je večerajšnja konferenca med Lloyd Georgom in Evansom na eni in Krasinom na drugi strani dovedla do tega, da so zahteve Rusov po kreditih tako velike, da bo le težko mogoče izpolniti njihove želje. Rusi pa izjavljajo, da predvsem ni vprašanje kreditov krivo, da bodo pogajanja imela le malo uspeha. Dasi potrebuje Rusija kredite, stavljeni od vlade do vlade, tiči glavna težkoča v členu 7 spomenice, namreč v presojevanju vprašanja lastnine in v členu 11, ki govori o izpremembi ruskega pravosodja v zmislu točke 8 sklepov londonskih strokovnjakov. Ako se ta člen uresniči, bi to pomenilo za Rusijo uvedbo kapitulacij, in Rusija bi padla na nivo Turčije in Egipta. Sovjetska Rusija na to nikakor ne more pristati. Suverenost Rusije mora ostati nedotakljiva. Nadalje se z ruske strani sporoča, da bo spomenica izročena šele v ponedeljek zvečer ali pa v torek dopoldne, ker morajo Rusi počakati, kako stališče bodo definitivno zavzele Francija in Belgija. Za to stališče Francije in Belgije je važen razgovor, ki ga je imel danes načelnik francoske delegacije Barthou z belgijskim delegatom Jaspardem in ki je trajal skoraj ves dan. Oficijelno se je ugotovilo popolno soglasje med francoskimi in belgijskimi naziranj. Dognava se, da sta Barthou in Jaspard predložila novo besedilo člena 7 in da je upati, da bo Belgija sprejela to novo besedilo, ki ga je Barthou prinesel s seboj iz Pariza.

Genova, 6. maja. (Izv.) Kakor poroča tukajšnja ruska delegacija, je petrogradski svet poslal sledeči proglas delavcem vseh dežel: Prihodnje dni utegne priti do tega, da se razbije

mednarodna gospodarska konferenca v Genovi. Antanta zahteva od Rusije, naj povrne inozemcem, tvorničarjem in bankirjem, njihovo imovino. Ves svet naj ve, da sta Barthou in Lloyd George pripravljena razbiti konferenco v interesu kapitalistov in Evropo strmoglaviti v gospodarski kaos. V interesu pešči kapitalistov hoče antanta stopiti sovjetski Rusiji na tilnik, pri tem pa pozablja, da ima opraviti z revolucijo, ki je zmagala v meščanski vojni in ki lahko stopi pred aeropag narodov s ponosno dvignjeno glavo. Petrogradski svet pozdravlja rusko delegacijo v Genovi in zahteva, naj vrne vse pohlepne zahteve kapitalistov celega sveta.

RUSKI PETROLEJSKI VRELCI.

Genova, 6. maja. (Izv.) Italijanska delegacija je večeraj dala ugotoviti v časopisu, da med Anglijo in Rusijo niso bile sklenjene nobene obveznosti glede petrolejskega vprašanja. Hkrati pa izjavlja italijansko časopisje, da italijanska vlada sicer ni sklenila nikakih pogodb, pač pa da obstoji možnost za pogajanja med Anglijo in Holandsko glede ustanovitve trasta, ki bi izrabljala ruske petrolejske vrelce.

ZINOVJEV O GENOVSKI KONFERENCI.

Moskva, 6. maja. (Izv.) Zinovjev je imel dne 4. maja povodom rudarskega kongresa govor o mednarodnem položaju, v katerem se nahaja ruska sovjetska vlada. Obenem se je spominjal genovske gospodarske konference. — Naša delegacija, je dejal Zinovjev, nastopa z inicijativo. Čiherinovim zahtevam se pripisuje velik zgodovinski pomen. Genovska konferenca se more bavati z zahtevami angleških, francoskih in italijanskih kapitalistov glede povratka njih lastnine. Ako se ta konferenca razbije, bi to na ruske finance sicer ne uplivalo ugodno, vendar bi to Rusiji ne škodilo toliko, kakor to menijo antantne sile. Zato Rusija v tej točki ne popusti.

Oficijelna pogajanja o rapal. pogodbi

REŠITEV ZADRSKEGA VPRAŠANJA. — IZPRAZNITEV TRETJE CONE. — ZATAJENI SFORZA. — ARBITRAŽA GLEDE BAROŠA.

Genova, 6. maja. (Izv.) V pogajanjih med jugoslovanskimi in italijanskimi delegati glede izvedbe rapalske pogodbe se je deloma ustvaril nov položaj. Porazgovori so zavzeli oficijelne značaj. Večeraj je imel zunanji minister dr. Ninčič v Santi Margheriti daljši porazgovor z ravnateljem v italijanskem ministrstvu za zunanje stvari Contarinijem ter z italijanskima delegatoma državnim podtajnikom Tostijem in Luciolijem, ki je svojčas vodil v imenu italijanske vlade pogajanja z našo vlado v Beogradu. Italijani so se postavili na stališče, da se mora najprej rešiti vprašanje Zadra. Pogajanja potekajo v tem pogledu ugodno in je zaznamovati nekaj dobrih uspehov. Odprto je le še vprašanje svobodnega pasu okrog Zadra. V Genovo je dospel jugoslovanski konzul v Zadru Marković. Ako se obe vladi popolnoma sporazumejo glede Zadra, se bo takoj začel izpraznjevati tretji pas v Dalmaciji in morda tudi Sušak. Nerešeno bi ostalo le še vprašanje baroške luke, ker se Italijani branijo priznati Sforzove klavzule. V tem vprašanju se bosta najbrže obe stranki podvrželi arbitraži. Ta modus procedendi izpreminja popolnoma položaj, kakor je to predvidel

minister dr. Ninčič po svojem povratku iz Beograda. V tem zmislu se mora tolažiti tudi izjava italijanskega xunanjega ministra Schanzerja, ki jo je podal novinarjem o izpraznitvi tretje cone v Dalmaciji. Sodi se, da se bo na ta način zadeva dala spraviti z mrtve točke.

PRVA JUGOSL. VOJNA LADJA V SPLITU.

Split, 6. maja. (Izv.) Danes je dospela v splitsko luko prva jugoslovanska vojna ladja »Galeb«. V pristanišču se je zbralo več tisoč prebivalcev, med njimi tudi nacionalistična omladina z zastavo in je tvorila v luki špalir. Ko je ladja počasi priplula k obali, so navzoči jel navdušeno pozdravljati našo prvo vojno ladjo in vzvikali kralju, vojski in mornarici. Poveljnika ladje in častnike so obsuli s cvetjem. Najprvo jih je pozdravil predsednik Jadranske straže don Juraj Biankini, ki je poveljniku podaril srebrno posodo. Za njim je govoril nacionalist dr. Mogorović, ki je poveljniku ladje izročil velik lovorov venec z napisom: »Za pobjedo našoj ratnoj mornarici«.

Seja ministerskega sveta.

Beograd, 6. maja. (Izv.) Ministrski svet je imel večeraj sejo, na kateri se je najprej prečitelo poročilo naše delegacije na konferenci v Genovi. V zmislu tega poročila izgleda, da so se naši delegati že sporazumeli z Italijani v zadrskem vprašanju in da bo italijanska vlada dala izprazniti tretji pas v Dalmaciji, ki ga ima še zasedena. Ker v baroškem vprašanju ni prišlo do nikakega sporazuma, bo to sporno vprašanje predloženo zvez narodov. — Nato je bilo predčitano poročilo finančnega ministra dr. Kumanudija o ponudbi posojila, ki mu ga je v Genovi stavila neka belgijska finančna skupina potom našega poslanika v Bruslju Jovana

Markovića. Ministrski svet je sklenil obvestiti parlamentarne klube o vseh predloženih ponudbah posojila, čim se poslanci povrnejo v Beograd. — Ministrski svet je potem razpravljal o ukinjenju nekaterih ministrstev, ki so postala nepotrebna. Radikalci zahtevajo, naj se odpravi ministrstvo za socialno politiko, dočim so demokrati temu nasprotovali. — Vlada je pristala na to, da se razpravlja o predlogih raznih poslancev glede izpremembe in dopolnila navedbe o upravnih razdelitvah države. Govori se, da je treba v tem pogledu ustreči željam vojvodinskih poslancev.

Naša podpora reškim emigrantom.

Kraljevica, 6. maja. (Izv.) Reška »Videta d'Italia«, ki jo izdatno podpira italijanska vlada, razpravlja o položaju, katero je beograjska vlada dovolila reškim emigrantom in piše: Člani reške konstituantne so plačani od tujcev. Plačani so od Jugoslavije kot uradniki in, kakor se govori, storijo za drag denar vse, kar zahteva od njih Jugoslavija, katero ljubijo. (V Kraljevici, Krasici, Sv. Ani in drugo po Jugoslaviji je okrog 1200 oseb članov reške vlade, njihovih družin in somišljenikov, za katere mora skrbeti njihova zakonita vlada. Od teh je 650 redarjev reške vlade. Jugoslovanski ministrski svet je pred par dnevi dovolil 200.000 dinarjev za te begunce, kar de na glavo približno 83 lir. Zaradi tega na glavo približno 83 lir. Zaradi tega nimajo napadi »Vedette« nobenega uspeha, niti v krogih svojih čitateljev, ki vedo prav dobro, da izdaja Italija milijone, da uniči Reko in njeno neodvisno meščanstvo.

SKUPEN KLUB VLADNIH STRANK.

Beograd, 6. maja. V parlamentarnih krogih se govori, da želi vlada čim kasneje razpisati nove volitve. Zaradi tega skuša odbrzdati sedanje vladno koalicijo. Misl predstavnika narodne skupščine dr. Ribarja, sestaviti skupen klub vladnih strank, dobiva vedno več pristašev tako pri demokratih, kakor tudi pri radikalcih. Zbornica se sestane dne 10. t. m. Najprej pride v pretes zakonski načrt o osrednji upravi in volilni zakon, nato pa šele, v mesecu juniju uradniški zakon.

UČILA KOT VOJNA ODŠKODNINA.

Beograd, 6. maja. (Izv.) V prosvetnem ministrstvu se je vršila konferenca oddelčnih načelnikov. Namen tej konferenci je, izdelati načrt, ki naj določi koliko in katera učila naj se zahtevajo od Nemčije na račun vojne odškodnine. Ta učila se potrebujejo za ljudske in meščanske šole ter učiteljska v onih pokrajinah naše države, ki so trpele vsled vojne.

RAZMEJITEV Z MADŽARSKO KONČANA.

Beograd, 6. maja. (Izv.) Minister za notranje stvari dr. Marinković in vojni minister general Vašić sta sporazumno odredila vse potrebno, da naše oblasti in vojaštvo zasedejo vse kraje in občine, ki pripadajo naši državi po razmejitvi z Madžarsko, ki je končala te dni.

DOGOVORI MED RUSIJO IN ITALIJO.

Pariz, 6. maja. (Izv.) Kakor poroča Millet v listu »Petit Parisien«, je bil med Italijo in Rusijo sklenjen dogovor, ki pa bo podpisan šele po zaključku mednarodne gospodarske konference v Genovi.

ITALIJANSKI LISTI O PAŠIČEVEM ZDRAVJU.

Rim, 6. maja. (Izv.) Kakor poročajo italijanski listi, se je zdravstveno stanje srbskega (!) ministrskega predsednika Pašića tako poslabšalo, da mora odpotovati v zdravilišče.

DR. NINČIČ PRI LLOYD GEORGU.

Genova, 6. maja. (Izv.) Jugoslovanski zunanji minister dr. Ninčič je večeraj ob petih popoldne posetil angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georga. Predvečerašnjem je konferiral s francoskim veleposlanikom v Rimu Barrerom, s katerim je razpravljal o vprašanju splošnega mirovnega pakta.

Borzna poročila.

Curih, 6. maja. (Izv.) Berlin 1.79, New York 518, London 23.01, Pariz 47.45, Milan 27.75, Praga 10, Budimpešta 0.67, Zagreb 1.85, Varšava 0.13, Dunaj 0.0625, avstrijske krone 0.065.

Berlin, 6. maja. (Izv.) Dunaj 3.43, Budimpešta 37.35, Milan 15.65, Praga 55.30, Pariz 2671.65, London 1290.83, New York 290.13, Curih 5623.15.

Zagreb, 6. maja. (Izv.) Danes je bila borza zaprta.

Beograd, 6. maja. (Izv.) Zaradi praznika (Jurjevo) borza danes ni poslovala.

Evropa in Rusija.

Končno so zapadne države izročile ruski delegaciji odgovor, v katerem so natanko našli zahteve, ki jih stavijo na sedanjo rusko vlado, če hoče poslednja vstopiti v skupno politično in gospodarsko življenje z zapadnimi deželami. Šele iz te spomenice se razvidijo medsebojne odvisnosti, ki spajajo Rusijo na zapad in zapad na rusko gospodarsko in politično ozemlje.

Moderni kapitalistični in trgovinski razvoj sveta, predvsem pa Evrope, je dokazal novo gospodarsko dejstvo, da tvorijo namreč politično razdeljena ozemlja posameznih držav v resnici enotno gospodarsko skupnost. Vse države so več ali manj medsebojno zvezane s potrebami in dajatvami. Ene so velike, agrarne, druge so industrijske, tretje zopet hranijo zaklade najnujnejših industrijskih surovin. To dejstvo je utemeljilo moderno kolonijalno gospodarsko politiko, ki pa se je tekom 19. stoletja izpopolnila v tem pravcu, da si države še poleg svojih izrazitih kolonij ustvarjajo nove polukolonije, to se pravi teritorialna področja, kamor oddajajo velike količine industrijskih proizvodov in kamor usmerjajo svojo svetovno trgovino. Taka gospodarska področja, toda brez politične podrejenosti, so tvorile ekonomsko in civilizatorično zapostale države vzhodne Evrope, predvsem Rusija sama. Velike industrijske države zapada so potrebovale polukolonije, morebiti še v veliko večji meri, kakor pa prave kolonije. Od tod je izhajala pred vojno tista ogromna vojaška napetost med posameznimi državami, ki je vselej udarila na dan, ko je šlo za nove gospodarske in trgovinske pogodbe. Socijalistično geslo, da je prav kapitalizem zakrivil svetovno vojno, je imelo brez dvoma svojo upravičenost. Vojno napetost med državami niso v prvi vrsti ustvarjali nacionalistični aneksionisti, marveč interesi velikega kapitala, velike industrije in trgovine, ki so se križali na tujih ozemljih. Šlo je za nadvlado v polukolonijah.

Vsled komunistične revolucije niso zapadne države mogle nadaljevati polukolonijalno gospodarsko politiko napram Rusiji, ki so jo vodile pred vojno. Rusija je vsled sovjetskih upravnih in gospodarskih načel onemogočila vsako vzpostavitev svetovne trgovine, kakor tudi zapadne industrije in trgovine. Po drugi strani pa je svetovna vojna zapustila v zapadnih državah tako obupna življenjske, produkcijske in splošno gospodarske razmere, da se je jasno videlo, da je ponoven razmah industrijskega gospodarstva edina rešna pot k razmeram, ki bi bile vsaj tako zadovoljive, kakor so bile tiste pred vojno. Milijonske armade brezposelnih je mogoče odpraviti samo z delamožnostjo, torej s povečano produkcijo, s povečanim izvozom, z novim polukolonijalnim razmahom. Tak razmah pa je za zapadne velesile mogoč samo na nedoglednih poljanah ruskega gospodarskega sveta.

Toda zapadne velesile so izprevidle še neko drugo dejstvo. One so namreč dolga štiri leta po končani svetovni vojni čakale na polom sovjetske vladarjne, ki so ga skušale prinesiti s številnimi protirevolucijami in pa z jeklenim gospodarskim bojkotom. Do tega poloma v Rusiji le ni hotelo priti. Zato so se sedaj udale, in sicer je prvi izpregledal Lloyd George, da je treba vzpostaviti gospodarske odnose z Rusijo čimprej in da se naj razvoj političnih razmer v Rusiji prepusti ruskemu narodu samemu.

S tem, da današnja sovjetska Rusija sklene nove gospodarske pogodbe z zapadnimi državami, bodo nastale tako legalne obveznosti, da jih tudi bodoče demokratične ruske vlade ne bodo mogle zanikati. Ako Rusija prizna zasebnemu kapitalu neruskih držav enake pravice, kakor jih uživa v zapadnih, kapitalističnih in demokratičnih državah, tedaj odpade vsak povod vmešavati se v ruske zadeve. To stališče angleškega industrijskega in trgovinskega kapitala je s kupčijskega stališča kaj trezno, kar se v nobeni meri ne more reči o Franciji in njenem čustvenem nasprotstvu do vzpostavitve gospodarskih in političnih odnosov z ruskim vzhodom.

Večina evropskih držav hoče, da zmaga v Genovi to angleško stališče treznega trgovca.

Tudi napram takemu stališču bi današnja Rusija mгла v gotovem oziru zmagati, ako ne bi bila tako proketo navezana na obnovitveno pomoč zapadnega kapitala. Rusko gospodarstvo, ki ga je uničila svetovna vojna in komunistična revolucija, potrebuje zapadnih kapitalističnih in tehničnih sil, da se obnovi, da se ozdravi. Zato je ruska sovjetska vlada prišla v Genovo, ne da govori o komunističnem družabnem redu, temveč da prosi za mednarodno gospodarsko pomoč, za velike kredite, za kapital, ki je edino gibalno blagostanja in napredka.

To so enostavne resnice, ki se sedaj razpravljajo v Genovi in ki se bodo rešile v zgoraj navedenih pravicah.

Intervencija ameriškega poslanika radi Reke.

POGODBA REŠKE VLADE G. ZANELLE S STANDARD OIL COMP. POTRJENA. — BLAMAŽA ITALIJE.

Beograd, 6. maja. (Izv.) Vsled koncesije, ki jo je svojčas Zanela podelil v imenu reške vlade ameriškem trstu Standard Oil Company, je italijanska vlada pozvala svojega zastopnika na Reki, naj prepreči, da se odstopljeno zemljišče ne izroči tej družbi. Ker se je ta družba obrnila do ameriškega veleposlanstva v Rimu, je ameriški veleposlanik Chield interveniral oficijelno pri Consultu in energično zahteval, da se mora koncesija priznati, ki jo je zakonita država svobodne reške države svojčas podelila tej ameriški družbi. Hkrati je zaprosil za pojasnilo, zakaj je italijanska vlada nastopila proti pogodbi. Consulta je odgovorila, da s svoje strani nima ničesar proti tej pogodbi, ampak da mora nastopiti samo v zaščito interesov Jugoslavije, ki protestira proti tej pogodbi. Po nalogu ameriškega veleposlanika Chielda, se je obrnil ameriški konzul v Beogradu do našega zunanjega ministrstva s prošnjo za pojasnilo, za kake ograde interese Jugoslavije gre v tej stvari. Naša vlada je odgovorila, da ni interesirana na tej pogodbi in da tudi ni

nikdar protestirala proti njej, ker je reška vlada popolnoma upravičena sklepati take pogodbe. Reka, 6. maja. (Izv.) Ameriška družba Standard Oil Company je odredila vse priprave, da začne z delom v zmislu pogodbe, ki jo je svojčas sklenila z reško vlado. Po tej pogodbi je družba dobila od zakonite reške vlade zemljišče, da na njem sežida čistilnico. Za to stavbo bo ta družba investirala nad en milijon dolarjev, kar znaša po današnjem tečaju okrog 25 milijonov lir. Standard Oil Company smatra, za svoj poslovni okoliš ves Balkan in, bo na Reko in preko nje uvozila in izvozila nad 70.000 ton petroleja na leto. Zastopnik italijanske vlade na Reki nasprotuje tej pogodbi. »Vedetta d'Italia« dolži predsednika reške vlade dr. Zanello osebno, da je Reko prodal tujcem.

Genova, 6. maja. (Izv.) Preden je vodja francoske delegacije Barthou posetil italijanskega delegata Schanzerja, je imel daljši razgovor z belgijskim zastopnikom Jaspardem.

Lastna moč.

Vsaka politična stranka, ki zasluži po pravici to ime, mora sloneti najprej na dveh glavnih stebrih: tehniški na organizaciji, idealno pa na jasnem programu.

Organizacija kakor program pa ni stvar tedna ali meseca, ampak plod dolge dobe. Mogoče je sicer, da nastopi kaka stranka navidezno nenadoma — a če se je obdržala in razvijala, je to znamenje, da je bil njen nastop samo zadnja faza tega dolgotrajnega pripravljanja. Kajti kakor mora stilistik vzeti toliko in toliko let, da dobi nekako verjetnost za svojo domnevo, tako mora politik, ki hoče ustanoviti kako stranko, opazovati dolgo časa valovanje struj o navadnem mišljenju in reakcijo na njo, predno more z večjo ali manjšo gotovostjo sklepati na daljni razvoj. Res je, da je intuicija mnogo — a ni vse. In na podlagi programa je treba začeti šele z organizacijo, ki zahteva truda in žrtev in mora biti izvršena, kajti brez organizacije ni stranke.

Najtežje pa pride takrat, ko morajo začeti voditelji stranke z delom in s tem s praktičnim izvrševanjem programa. Vsak program je idealen že vsled dejstva, ker oznanja principe, če niso slučajni ti principi nemoralni po tedanjem splošnem naziranju in ne morda samo po naziranju kake stranke. In pristaši, ki so organizirani v kakih stranki, strogo pazijo, da voditelji izvršujejo svoj program, kajti za pristaše je program v svojem bistvu izboljšanje njih materialnega položaja. Tukaj lahko pride do fatalne kolizije med besedo v programu in pojmom, ki si ga zamišlja pod njo kak pristaš ali večina njih. Tu so zlasti težave, če stranka vsled občne konstatcije ne pride do tega, da bi takoj aktivno izvrševala svoj program, ampak se mora držati v opoziciji. In kakor znano, ne nese navadno opozicija mnogo niti vođjem niti pristašem stranke.

Se-le, če se je preborila stranka skozi vse te težave, ne da bi bila izgubila pristašev, je to znamenje, da je globoko zasidrana v svojih pristaših in s tem v ljudstvu in da zasluži ime politične stranke.

Povsod na svetu, tu bolj, tam manj pa obstojajo še druge »politične stranke«, ki pa so v resnici klike. Prvi karakteristikoni teh strank je, da je temeljna točka njih programa kaka vseobča fraza, pod katero razume vsak nekaj drugega. Vse druge točke programa, ki pa so samo zato tukaj, da so, se spreminjajo po letnih časih in konjunkturah. Drugače tudi ni mogoče, kajti razloček med stranko in kliko leži bistveno v tem, da poslušna stranka utrip ljudske volje in jo skuša spraviti v struge svojega programa, klika pa je rojen diktator, ki daje ukaze kakor nekdaš kak Džingiskan, ki je bil trdno prepričan, da je ljudstvo zavoljo njega na svetu. In dočim sloni stranka na svoji moči in zaupanju lastnih pristašev, se drži klika pokoncu potom konjunktura, ponavadi ne prav čiste. Taka konjunktura je za kliko ministrijski frak, ali obehanje na drugo veliko stranko, katere repek tvori potem klika in v katere milosti se senči. Tudi bizantinstvo, tulntam denunciranje in še kaj drugega ne manjka med priljubljenimi rekviziti klike.

Tozadevno tvorijo angleške stranke idealne organizacije zdravih odnošajev med voditelji in pristaši: v angleškem političnem življenju more vladati samo velika stranka, ne pa klika političnih ljudi. V Italiji pa vidimo izrazito menjavanje klikarskih vlad brez zaslonbe na močujočih strankarskih telesih.

Napisali smo te vrste na splošno, brez ozira na levo in desno, vsakemu pa damo na prosto voljo, da jih aplicira in primerja z našimi domačimi razmerami.

Kosta Voljanovič:

Kurtizane.

Bolj ko Delije, Korine, Cintije al Lavre bi bilo pozabit škoda tvojega imena.

Prešeren, Gazele 1.

Zenska lepota je bila že od nekdaj predmet oboževanja, občudovanja, pozelenja in opevanja. Lepota sama ob sebi more dvigniti človeška čustva, če pa je to čustvo še v zvezi z erotičnim čustvovanjem, lahko popolnoma obvlada človeka. Lepa žena je imela pri vseh narodih in vseh časih vplivno vlogo, dasti ni nikdar stala tako v ospredju kakor moč. Med vsemi narodi so imeli zlasti Grki razvit čut za lepoto, zato najdemo ravno pri njih lepo ženo v ozki zvezi z vsem njihovim življenjem, v najožji zvezi celo z religioznostjo. Čim udobnejše, bolj rafinirano, postaje življenje tega naroda, tem bolj se zaveda lepa žena svoje lepote, svoje neodoljive moči na okolico. Kult lepote ji postane cilj življenja, negovanje telesne lepote, s katero premaguje močnejša moža, vso okolico,

Igra z železničarji.

Že od decembra lanskega leta se vodi borba za vsaj deloma pravično rešitev draginskih doklad za javne nameščenice in železničarje. Vlada je preko zakonodajnega odbora unificirala prejšnje navedbe o draginskih dokladah v skupen zakon, o katerem je bilo že dovolj govora. Dne 30. marca t. l. pa je vlada preko finančnega odbora maksimirala drag. doklade za nižje javne nameščenice in tukaj direktno vse nižje kategorije predala gospodarskemu in moralnemu rulinu, ako narodna skupščina ne revidira tega udarca. — Takn početje s strani vladnih krogov in vladne večine v parlamentu je prav gorostasno, da ne rabim hujšega izraza. Pisalo se je o temu že dovolj in ne pomaga nikako zavijanje demokratičnih časopisov in predbacivanje demagogije, predvsem narodni socialistični stranki. Fakt je, da je maksimiranje zahteval finančni minister g. dr. Kosta Kumanudi. Notorično dejstvo je, da minister brez soglasja svojega kluba v naši državi ne more podvzeti nobenih večjih državnihških akcij in so demokratiški poslanci, člani demokratiškega kluba, napram moni direktno izjavili, da je bilo maksimiranje neobhodno potrebno in se je radi tega tudi izvršilo.

Se hujše kakor proti javnim nameščencem postopa g. finančni minister proti železničarjem. V zakonodajnem odboru, 26. decembra lanskega leta, se je železniško osebje v plenumu razdelilo na tehniško in netahniško in to ne ra bi se preje vprašalo resornega ministra, ozir. kakega drugega njegovega referenta. Po hudem boju je vlada deloma popravila to krivico, vendar pa je imel zopet finančni minister prvo in zadnjo besedo pri tolmačenju izraza »tehniški«. To zavlačevanje je povzročilo, da še do sedaj državni železničarji - nameščenci niso dobili izplačanih poviškov. Povrh temu ni bilo mogoče izposlovati jasne in stvarne definicije besede »tehniški«, tako da si sedaj direkcije belijo glave in ne vedo, kako bi postopale. V prometnem ministristvu pa sedijo strokovnjaki, katerih strokovnjaštvo obstoja v pisanju aktov: »Odstopa se na nadležnost«. V temu kaosu, danes nihče ne ve, kako bi tolmačil popravljeni zakon, ker prometno ministristvo ne zna izdati nikakih navodil in pojasnil, da ne bi prišlo v položaj nositi zato odgovornost. Popolnoma očitiven je boj med prometnim ministristvom na eni in finančnim ministristvom na drugi strani, vsled česar trpi ne samo promet in celokupno državno gospodarstvo, ampak v največji meri železniško osebje.

Uprav nečuveno pa je postopanje napram delavstvu na železnica. Začasni pravilnik z novimi delavskimi dinarskimi plačami je veljaven že od 1. maja 1920. S posebno uredbo od 14. junija 1920 so se določile za delavstvo tudi drag. doklade. Samoobsebi umevno je, da dohodki delavstva, ki so bili fiksirani maja 1920 danes ne morejo zadostovati niti za najskromnejše življenje. Po dolgem boju in pritisku z vseh strani, je prometno ministristvo izdelalo predlog o novih drag. dokladah za delavstvo na železnica. Predlog sem svoječasno že objavil. Ker pa to vprašanje do 1. maja ni bilo gotovo in je železničarstvo s posebnimi spomenicami, ki so bile podane tako vladi, kakor tudi v Ljubljani mudečemu se predsedniku demokratiške stranke g. Ljubi Davidoviču, dokazalo uprav nelovško bedo delavstva, so se zadnje dni aprila v skupščini vodili razgovori med prometnim ministristvom, zastopnikom finančnega ministra in finančnim odborom, da se delavsko vprašanje hitro reši. Pripominjam, da je prometno ministristvo predlog o delavskih draginskih dokladah odposlalo 23. aprila finančnemu ministristvu, kjer se je pa akt šele 25. popoldan odločno pristisk poslancev Golouh - a, Kopača in mene našel. Dne 29. aprila t. l. sem v

finančnem odboru, pred prehodom na dnevni red, stavil vprašanje na predsednika g. Veljkoviča glede pospešitve tega vprašanja. Odgovoril je, po predhodnem sporazumu z zastopnikom finančnega ministra g. Rafajlovičem, prometnim ministristvom g. Staničem in že imenovanim predsednikom finančnega odbora g. generalnim direktorjem dr. Dučičem, da bode zadeva v finančnem ministristvu takoj končana in pride najpozneje v sredo 3. maja pred finančni odbor. Mojim izvajanjem je pritril tudi g. dr. Kucovec. V seji 3. maja pa je predsednik finančnega odbora na moje vprašanje, zakaj ni na dnevnomu redu delavsko vprašanje, odgovoril, da je finančni odbor v seji 2. maja sklenil, da do 10. t. m. obravnava samo proračun, kateri mora biti tako z ozirom na poziv predsednika narodne skupščine, kakor tudi vlade do 10. t. m. gotov, da je to najnujnejša stvar in da morajo radi tega vse druge stvari počakati. Protestiral sem proti takemu zavijanju in kršenju svečane obljube in skupno s poslancem Kopačem v znak protesta zapustil sejo finančnega odbora. Istega dne ob pol 6. uri pop. pa je dobil generalni direktor prometnega ministristva g. Ilič nujno pismo iz finančnega ministristva, v katerem zahteva finančno ministristvo natančne podatke, koliko je delavstva s službo do 5, 10, 20 in nad 20 let, ker drugače ne more sestaviti končnega proračuna o poviški izdatkov za delavstvo. — Je to samo formalna prozorna igra zavlačevanja. Krivda je v prometnem in finančnem ministristvu, katera delata drug drugemu nepotrebne težkoče. Ob enem pa se je finančno ministristvo formalno hotelo zavarovati proti očitku, da ono vsako stvar zavlačuje. Na ta način se je to vprašanje zopet odložilo in v kolikor imam informacije tudi radi tega, da se počaka na prihod finančnega ministra g. Kumanudija, ki ima tukaj gotov program ter njegov zastopnik g. Rafajlovič najbrže ni natančno informiran. Konstatiram tudi dejstvo, ki je upravn naš jugoslovanski unikum, da zastopa v ministristvu g. Kumanudija g. Rafajlovič v narodni skupščini in v finančnem odboru pa g. minister Marinkovič. Rešitev se torej zavlačuje po mojemu mišljenju z gotovimi nameni.

To so suha dejstva, katerih ne more ovreči nihče, ker imam za vse navedeno priče, tako med poslanci kakor tudi med posameznimi funkcionarji prometnega in finančnega ministristva. Vedno jasneje postaja, da vladne stranke, prevsem radikalna in demokratiška, zasledujeta pri tem najvažnejšem problemu za vsako državo, to je državni uslužbenec in železničar, gotove namene. Ob prilki sej komisije za redukcijo uradništva in uslužbenstva se je v seji že pojavil oster protest proti tendenci, da se hoče prečansko državno in državnoželezniško uslužbenstvo za vsako ceno s strani vlade gospodarsko uničiti in tako pripraviti teren za oni sistem, ki vlada Srbiji, kjer je uradnik in uslužbenec direktno izdan na milost in nemilost vsakokratnim vladnim mogotcem. Seveda je s strani vlade ubrana pot dobro premišljena, kajti z gmotnim propadom je v direktni zvezi tudi moralni propad in z ljudmi, moralno in gmotno propalimi se potem lahko poljubno ravna. Je to huda trditve, na žalost pa je utemeljena in v vsem dosedanjem delu vlade in demokratiško - radikalne parlamentarne večine. Po mojem globokem prepričanju tukaj ne pomagajo nobene prošnje in nobeni apeli tudi ne slični, kakor jih je izvolil v uvodniku dne 4. maja pod naslovom »Tihe nade« oboledaniti »Slovenski Narod«. Pač pa je dolžnost vseh prečanskih poslancev, predvsem onih vladnih strank, da z vso vehemenco in odločno nastopijo proti takemu nečloveškemu ravnanju z javnimi nameščenci in železničarji. To ni nikak separatizem, še manj demagogija, ampak uprav prokleta dolž-

nost onih, ki se se proglasi za državotvorne, imajo vlado in vso oblast v rokah in molče gledajo, kako radi vedno večje bede postajajo pošteni javni nameščenci in železničarji — malkontenti in separatisti, uprava pa v vseh državnih panogah od dneva do dneva rapidno pada.

Narodni železničarji bodejo še zadnjič nastopili in sicer 7. t. m. na javnem shodu v Beogradu in 13. in 14. t. m. pa na občnem zboru Zveze jugoslovanskih železničarjev v Ljubljani.

To sem smatral kot dolžnost pojasniti javno z ozirom na napade, ki se s strani demokratiškega časopisja periodično in namenoma mečejo v javnost.

Ivan Deržić, narodni poslanec.

Ujedinjenje.

Mogoče bi bila sicer boljša beseda zedinjenje, ki pomeni nekaj bolj mehničnega in zunanega, dočim znači beseda ujedinjenje notranjo zlitost v nekaj homogenega. Pa za besedo ne gre, zato ostanimo pri besedi ujedinjenje.

Slovenci, Hrvati in Srbi so se ujedinili v eno državo. In kar je jako važno: ujedinili so se prostovoljno, tako da manjka tukaj tisti stereotipni sociološki moment, da je podvrglo eno plemo drugo ali druga. To ujedinjenje je mednarodno priznana in je danes zgodovinski fakt. Povdariti pa je treba izrecno, da ne involvira to ujedinjenje nikake forme notranje ureditve med temi tremi plemeni in da je bolj za to ali ono formo vladavine, legislative in uprave dovoljen vsakemu plemenu, dovoljen tem bolj, če je pokazala konstituenta prepondevanje tega ali onega plemena in s tem majorizacijo drugega. To je jasno povsod, samo pri nas, kakor se zdi, ne.

Kakor je še vsem v spominu, so se Hrvati vsled opravičenega strahu, da bodo majorizirani, absentirali od konstituyente, Slovenci so bili preglašovani. In tako si sociologi zopet smehljaje manejo roke, češ: res je, da ni sicer eno plemo podjarmilo drugi dve takoj v začetku, no podjarmilo jih je dve leti pozneje; kar ni v bistvu nobena razlika.

Da so se začeli boriti majorizirani Hrvati in Slovenci in da se bodo nadalje borili za cilje, ki jih niso mogli uresničiti v konstituenti, je razumljivo samo na sebi. In ravno tako razumljivo je, da se bodo borili za tako formo države, ki ne bo v drugič dovoljevala majoriziranja.

Vsak, kdor spravi kak uspeh srečno pod streho, ni voljan, da bi se znova boril zanj. Zato ni nič čudnega, če niso hoteli Srbi, — tukaj ne mislimo srbskega naroda, s katerim bi bil dogovor lahek, ampak beogradsko vladajočo kasto vseh nijans — nič slišati o kakih revizijski ustave. To kakor rečeno ni nič čudnega, ampak je naravnost jako razumljivo. Ni razumljivo in tudi lepo ni, kar se je zgodilo nadalje.

Vsak bi bil pričakoval, da bodo skušali pomiriti vladajoči gospodje v Beogradu Slovence in Hrvate s tem, da jim bodo dokazovali, da je naša oziroma njihova ustava najbolj prikladna za vsa tri plemena in tako najboljše zanje in potem tudi najboljše za ugled države na zunan in za njeno moč na znotraj. Gospodje pa so porabili namesto argumenta trik.

Najpreje so vrgli Slovence in Hrvatom v obraz brutalno-smesno frazo, da bo prišlo do amputacije, če se ne sprijaznijo Slovenci in Hrvati s sedanjim stanjem. To je bilo seveda pre-smesno, da bi bilo moglo kaj zaleči, kajti ujedinjenje je, kakor rečeno, utrjeno potom mirovnih pogodb in bi pomnila amputacija revizijo vseh pogodb, pod katerimi je podpis kraljevine SHS. Tukaj bi se bila zlasti Francija, ki ji tako verno sledimo, lepo zahvalila. V mednarodnem življenju namreč ponavadi ne odločuje samo eden.

Ko so torej videli v Beogradu, da z amputacijo ne gre, so se vrgli na

drugo kosit. Proglasili so, da so Slovenci in Hrvati separatisti, kar pomeni v njihovem žargunu: sovražniki države. Ampak kazen, in sicer hitra, ni izostala. Ko je antanta, velika in mala, očitala Rusiji njeno postopanje v Georgiji, je odgovoril Čičerin, da se tudi v Jugoslaviji zatirajo nekatere narodnosti. Gospod Kumanudi pa je brz protestiral rekoč, da je pri nas vsako zatiranje izključeno že vsled tega, ker smo se prostovoljno brez podjarmljenja ujedinili in hočemo tudi ostati skupaj. To, da smo se prostovoljno ujedinili in da hočemo ostati skupaj, je res, vprašamo pa gospoda Kumanudija: Kje pa so zdaj tisti separatisti, o katerih vedo Vaši prijatelji toliko povedati?

Gospodarstvo.

† Slovenska banka v Ljubljani je obdržala dne 1. maja 1922 svojo prvo bilanco sejo Upravnega sveta za poslovno leto 1921. Predsednik upravnega sveta gospod Rado Legvart je otvoril sejo s pozdravnim govorom ter podal obširno poročilo. Sklenilo se je, od čistega dohodka, ki po raznih odbitkih znaša 5.533.098,95 kron izplačati na delniško glavnico 30 milijonov kron 8% dividendno t. l. 32 kron na delnico. Slednja se bo izplačala 8 dni po občnem zboru delničarjem, ki se bo vršil dne 20. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v prostorih Slovenske banke v lastni palači »Filipov dvorec«, Stritarjeva ulica št. 9.

Kakor je iz bilance razvidno, je Slovenska banka kljub svojemu mlademu postoju imela jako lepe uspehe v vseh panogah bančnega poslovanja. Zaupanje, ki ga zavod uživa pri občinstvu, je najbolj razvidno iz tega, da so vloge že prvo leto prekorakile vsoto 90.000.000 kron. Zato je pa bilo banki tudi mogoče zadovoljiti svojo mnogostransko klientelo, ki šteje danes po dolžnikih preko 100 milijonov kron.

Takoj po svoji ustanovitvi je Slovenska banka se posebno posvetila industriji in trgovini v Sloveniji. Tako je pod njenim vodstvom in incijativo nastala ena najmodernejših tovarov v Jugoslaviji: tovarna konzerv in mesnih izdelkov na Vrhniki, katera zamore predelati dnevno 150 glav živine, 200 prašičev in izdelati 70.000 konzerv in ki vsebuje lastne pomožne naprave, kot elektrarno, pilarno, tvornico za bojov, ledenice, sušilnice itd. Slovenska banka je nadalje ustanovila več trgovskih podjetij, kot zavarovalnico »Triglav« v Beogradu, »Dunav« v Zagrebu oziroma v Ljubljani, importno in eksportno družbo »Impex« z več podružnicami, elektro-tehnično podjetje v Ljubljani in dd. »Textilia« s kapitalom 12 milijonov kron, pri kateri slednji družbi so zainteresirane največje manufakturne tovarne v Čehoslovaški. V programu bližnje bodočnosti Slovenske banke je ustanovitev več industrijskih podjetij, med katerimi glavno je tovarna za izdelovanje vijakov s kapitalom 60 milijonov kron in sodelovanjem francoske finančne in industrijske grupe. Dokaz za nelukrativno delovanje splošnega interesa v prid in proslavo naše bele Ljubljane pa je doprinesla Slovenska banka z izposlovanjem koncesije za ustanovitev borce za blago in vrednote v Ljubljani. Začrtano smer Slovenske banke podpirati sosebno soudeleženi banki »Praška kreditna banka« v Pragi in »Anglo-Austrian Bank, Ltd.« ki omogočujeta, da se bo zavod, ki ima danes že podružnice v Dolnji Lendavi, Ljutomeru, Novemgradu in Vrhniki, čim lepše razvil in razširil svoje lepo začeto dosedanje delovanje.

† Trgovski promet v Trstu peša, kakor kažejo naslednje številke: Leta 1921. je znašal uvoz 18.037.224 kvintalov, izvoz pa 10.930.854 kvintalov, skupni trgovski promet torej 28.930.854 kvintalov. Leta 1920. je znašal celokupni trgovski promet še 31.068.267 kvintalov, a leta 1913. je imel Trst 61.472.746 kvintalov prometa.

kim birokratom, ki ima vse misli razvrščene v natanko določenih črtah, paragrafsko, brez ovinkov na desno in levo. Pa pesnik mora imeti svoj ideal in zato ga je imel menda tudi Prešeren kakor vsi veliki pesniki. Navadni zemljani vemo, da ekstaza in če je tudi erotična rmine ali pa vsaj ohladi, če svoj ideal od vseh strani spoznamo. Za pesniško umetnost je tedaj najbrž naravnost potrebno, da uživajo takji pesniki svojo ljubezen v kilometrski razdalji. Temu dejstvu se ima tedaj zahvaliti Primičeva Julija, da njeno ime živi še danes ter se blešči celo v vrsti lepih rimskih kurtizan... Morda še kdaj napiše učen Slovenec razpravo, če bi opeval Prešeren Primičevu Julijo, ako bi že drugi mesec postala njegova žena. Potem bi seveda ne imeli najlepših Prešernovih pozelij in tudi ne Prešernovega spomenika na Marijinem trgu v Ljubljani. In to je napravilo šestnajstletno dekle!

Leta 46. pr. Kr. je bil rojen nežni, ljubeznivi in strastni rimski pesnik Tibul. Razjedajoča strast je kmalu ob-

vladala njegov slabotni organizem. Komaj dvajset let star je imel že več kot sto metres in vendar si je še izbral svoj ideal. Izbral si je za ljubico sužnjo Pieno, ki ji je dal ime Delija, katero imenuje tudi Prešeren v Gazelah. Kakor Pozneje Dante in Petrarca, je iskal žene po svojih mislih, kateri bi posvečal svoje stihne in svoje sanje. Delija je bila poročena z nekim skopuhom, ki je izrabljal njeno lepoto. Tibul je imel premalo premoženja, da bi našel naklonjenost pri njenem soprogu, toda njena mati jo je privedla poetu. Tibul je posvečal mladi ženi preveč idealno ljubezen, da bi ji zadostovala. Ob strani tako izživelega ljubimca bi bila postala lahko vestalka. In vendar diha iz vseh Tibulovih elegij žareče hrepence, da bi premočil njenega moža in se vdajal Veneri...

Toda prišel je dan, ko ni imel več zlata, da bi ga daroval svoji ljubljenci. Kmalu ga je zavrnila in o tem bridko zlata, da bi ga daroval svoji ljubljenci. Norosti je izdal njenemu možu vse zvižaje, s katerimi je Delija varala svo-

jega moža. Tibul pripoveduje: »Večkrat sem te uspal s čistim vinom, ko sem sam pil vodo in ostal končno zmagovalcem. Ko ležiš ti v njenem naročju, zdihuje ona po drugem in pravi, da ima glavobol.« Tako je zapravil Tibul naklonjenost Delije in poskusil je še srečo pri dveh drugih kurtizanah, pri Nemezis in Neari, toda povsod je doživel razočaranje. Umiraločega pesnika se je usmilla Sulpicija, hči Ser-vija, katero z vso strastjo opeva v svojih elegijah. Toda tudi njej je postal nezvest, ker ga je zavrnila Glycera, polna častihlepija, da bi jo tudi pesnik opeval. Končna ga je zapustila tudi ta in Horacij se je zaman trudil, da bi ga utolažil. Umrl je s štirindvajsetimi leti, sit in utrujen življenja, v rokah svoje matere in sestre. Ko so sezgali njegovo truplo na grmadi, sta prišli nekdanji metresi Delija in Nemezis v globoki žalosti ter sta se prepirali, katera je pesnika bolj ljubila. Tako je izginil poet Tibul, ki je pisal verze v Maniljevi jedilnici in jih je inspirirala, Delija v svoji spalnici.

MALI OGLASI

PRODAJA:
KOMPLETNA NOVA
oprava, mize, stoli, bilardi,
fotele, ogledala, po jako
ugodni ceni. Naslov v upr.
lista. 818

ORIGINALNA PEC s
plaščem (Mantelofen) z
rebrastim obrocom nastav-
kom, 2 koleni s cevjo, 3
manšete iz medij, pločevina
za tla, kompletno vse novo,
vidna 1,62 cm, premer 46
cm, greje 7,50 m² prostora
K 9.600, 1 motor na vrtilni
tok, 3/4 ks., 220 voltov,
1400 tur. 45 period A. E. G.
Ovoj iz predvojnega bakra
za K 19.500, 1 stroj za
obrovanje (Bogmaschine)
barhanta, flanela, klobuč-
vine, platna odda ljubljani-
ska trdnja. Pojasnila daje
iz prijaznosti I. C. Mayer,
Ljubljana. 817

PRODA SE posestvo,
obstoječe iz enonadstropne
hiše, v kateri se nahaja do-
bro idoča trgovina z meša-
nim blagom, gostilna in pe-
karija v bližini Celja. Po-
nudbe pod „Posestvo“ na
An. zav. Drago Beseljak
in drug. Ljubljana, Sodna
ulica 5. 816

MOTORNO kolo z PH
v dobrem stanju. Planinec
Albin, Celje, Dečkov trg 6.
814

PES volčje pasme. Poizve
se Rožna dolina 192. 790

LEPO posestvo pri Orte-
neku blizu farne cerkve in
bole s 6 orali lepega gozda
za posekati in 7 orali njive,
travnikov in sadnega vrta
ter hišo, hlevi itd. Karl
Breznik, Celje, Dolgopolje
št. 1. 798

HISA z gostilno z 8 so-
bami in tudi nekaj zemlje
po nizki ceni. Kupec naj se
sglasi osebno ali pismeno
pri F. W. Rašica št. 1, Veli-
ke Lašče. 769

SLUŽBE:

SPREJME se dobra šivi-
lja na dom za perilo. Na-
slov v upravl. lista. 849

STAREJŠA kuharica se ta-
koj sprejme k boljši ro-
bini proti mesečni plači od
600 K. Ker sta samo dve
osebi, bi opravljala tudi
vsa hišna dela, služba lah-
ka in stalna. Reflektira se
na starejše moči z dob-
rimi izpovedmi. Starost nad
40 let. Služba je na razpo-
lago blizu Rimskih Toplic.
Naslov v upravl. lista. 810

VRTNARSKA pomoč-
nika večnega slov, in nem-
škega jezika sprejme takoj
stavlja, vrtinar, Podbrežje,
Maribor, Nasipna ulica 1.
Plača po dogovoru. 787

TOVARNA za lepenke v
Domalah IŠČE PREDDE-
LAVCE izurjene v papirni
stroji pri brusilcu (Schlei-
ter) ali pa stroji za lepen-
ko. Ponudbe na I. Bonač,
Ljubljana, Čopova ulica 16.
b

RAZNO:

SLAMNIKE, moške in
ženske otročje prodaja na
debelo, cene solidne, po-
trežba točna. Alojzij Skra-
bar, tvornica slamnikov
Domžale, Slovenija. 658

KDO posodi za dobo 1 do
2 let 15.000 Din., vračunši
si najvišje obresti, trgov-
skemu podjetniku. Za pro-
stuslugo bi bil vedno pri-
pravljen. Sem trgovec in
posesnik v večjem trgu
Slovenije. 809

ANDREJ OSET, Maribor,
Aleksandrova c. 57. Tel. 88,
trgov. sena, slame, krom-
pirja, fižola, žita in dru-
gimi deželnimi pridelki ter
drvmi. Brzjavni naslov:
Andrej Oset, Maribor. 789

VAZNO za kmetovalce in
obrtnike! Na prodaj je 14
Reform Benzin-Benzol mo-
torjev od 6 do 12 HP (konj-
skih sil) nemške fabrikaci-
je. Več se izve v pisarni
„Triglava“, Krekov trg
10/I. 815

Zenitne ponudbe
GOSTILNICA 30 let
star, naobražen 750.000 Din.
notovine išče znanja v
svrhu zenitve z gospodni-
stvom do 27 let. Prednost
starejšim posestnikom in gostil-
ničarjem. Le resne ponudbe
s sliko pod šifro „Majnik
6699“. Tajnost zadržana. 813

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić & drug
Ljubljana, Bohoričeva ul. 20.
se priporoča za vsa
v to stroko spada-
joča dela.

P. n. gospodinja, šivilje, kro-
jače, čevljarje, in sedlarje opo-
zarjamo, da se dobijo zopet
najboljši šivalni stroji

„Gritzner“
v vseh opremljenih materijal pred-
vojni, cene najnižje edino le pri

Josip Petelincu
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.
Pouk v vezenju brezplačen!

Istotem igle, olje, vse nadomestne dele za vse sisteme šivalnih
strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce,
sedlarje, toaletno modno blago, srajce, kravate, ščetke, palice.

Galanterija, gumbi, na veliko in malo!
Najnižje cene! Točna postrežba!

V trgovini

O. Bernatovič

Mestni trg št. 5

se dobe še po jako nizki ceni:

moške obleke	od Din 160.— naprej
moške raglane	od Din 250.— naprej
moške hlače	od Din 80.— naprej
damske mantle	od Din 150.— naprej
damske kostume	od Din 180.— naprej
damske modne obleke	od Din 200.— naprej
damska krila	od Din 60.— naprej
bluze	od Din 30.— naprej

Na debelo: !!!!!

Venci, šopki in cvetlice za
neveste, Zico, svilen, krep,
tafet in cigaretni papir Aba-
die zlate znamke, Altesse,
Golub, Stročnice št. 2 in 3.
Cmillo la, II. Razglednice
itd.

Uran — Papirnica
Ljubljana, Mestni trg številka 11.

Moji ljubčki
živalske slike za naše
malčke,
na trdem kartonu.
Cena 8 dinarjev.
V Zvezni knjigarni
Ljubljana, Marjičin trg 8.

Jaz prištedim milo, ohranjam perilo
in se z enim samim pranjem že iz-
plačam, kajti jaz sem

HELSON-FONTAN
avtomatični pralni stroj.
Predstavljanje in poskusno pranje,
ne da bi trebalo kupiti pri

HELSON, Wien VI., Chwallagasse 2
za hotelom Kummer, Mariahilferstrasse, dnevno od 4-6 ure popoldne.
Točen izvoz. Zastopstvo za SHS še za oddati. Telefon 909/VIII.

Najboljše sredstvo zoper stenice in drugi mrčes je

„MORANA“

„MORANA“ temeljito uničuje stenice
in njihovo zalego. Naroča se pri
Mar. Skrinjar, Trst, Via P. Castaldi 4/I.
Pri večjih naročilih, popust trgovcem rabat.

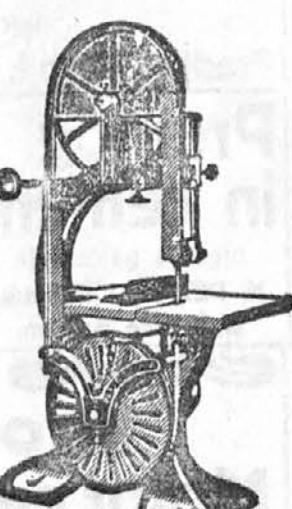
Išče se
ZASTOPNIK ZA JUGOSLAVIJO.
Ponudbe direktno na zgornji naslov.

M. KUŠTRIN, LJUBLJANA.

Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi
in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. Velika za-
loga vseh vrst gumij, kolesne in avtomobilske pneumatike.
Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz tovarne „Walter
Martiny“. Na razpolago je hidraulična stiskalnica za montiranje
polnogumijastih obročev.

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta št. 2.
Telefon št. 588. Brzjavni: Kuštrin, Ljubljana.
Podružnice: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.
Telefon št. 470.
Maribor, Jurčičeva ul. št. 9. Telefon št. 133.
Beograd, Knež Mihajlova ulica broj 3.

Zahtevajte
naše
ponudbe!

Zahtevajte
naše
ponudbe!

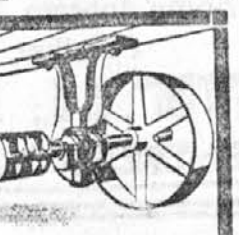
Jarmeniki za žage z močno učin-
kovitostjo. Kompletna naprave za
žage. Stroji za vso lesno industrijo.

HAESSLER & WOLF

Wien I., BAUERNMARKT Nº 24 ::

Brzjavni naslov: Haesslerwolf, Wien.

FILIJALKE IN LASTNA ZASTOPSTVA:
GRAZ, PRAGA, BUDAPEST, CHEMNITZ.

TRANSMISSIONEN
Erstklassige Ausführung
H. HEINRICH.
Wien IX., HILFENSTADTSTR. 44-45

Zastopstvo za Jugoslavijo:
Strojarsko društvo „SILA“
tehniška poslovalnica in stro-
jarska radionica
Ručan, Eršišnik i Mandl
Zagreb, Draškovičeva ulica št. 11.

Trgovski lokal

s celim inventarjem
na jako prometnem
kraju se odda. Na-
slov pove podružnica
„Jugoslavije“, Celje
pod „Lokal“.

Hotel „VEGA“.

Točijo se najboljša vina,
jedila gorka in mrzla vsaki
čas na razpolago.
Sprejem tudi več gos-
poda na hrano, da je dobra,
je zato gđ. Mici Kovač.
Se priporoča
Anton Maver,
gostilničar in posesnik.
Celovška c. (Šiška).

Vrtnice

nizke in visoko debelate
novosti ima v bogati izbiri

Anton Ferant
trg. vrtnar
Ljubljana, AMBROZEV
TRG ŠTEV. 3.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih novih in že
rabljenih

vreč in plaht

Sprejemmo zastopnike z do-
brimi referencami.
Ignac Bernfeld, Wien III.,
Rasumefskygasse 27

Nova otvoritev! Morsko kopališče in klimatično zimsko
zdravilišče „Crnkovič“.

Hotel-Pension „Crnkovič“

Cast mi je p. n. občinstvo obvestiti, da sem moje podjetje dogradil
in povečal, na novo napravil in z modernim komfortom uredil.
Priporočam svojo I. razredno, večkrat odlikovano kuhinjo, kakor tudi
domače in inozemske pijače. Krasni vrtni restaurant, gorko, morsko kopelji
v hotelu. — Dnevni promet od postaje Plase do Crkvenice. K vsakemu
vlakcu avto za osebo Din 75.—, k temu je všteto 25 kg prtljage.
Na vsa vprašanja odgovorjam potom pošte.

S spoštovanjem
Josip Crnkovič, lastnik.

SLOVENSKA BANKA, LJUBLJANA.

VABILO

na prvi redni občni zbor delničarjev Slovenske banke v Ljubljani,
kateri se bo vršil dne 20. maja 1922 ob 10 uri popoldne v prostorih
Slovenske banke, Stritarjeva ulica št. 9 (Filipov dvorec) s sledečim
DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo upravnega sveta o poslovanju za leto 1921
in predložitev bilanc z zaključkom k 31. decembru 1921.
2. Poročilo nadzorstvenega sveta.
3. Odobritev bilance za leto 1921 in sklepanje o pred-
logu upravnega sveta glede razdelitve čistega dobička v
smislu pravil.
4. Absolutorij ravnanju v upravnem svetu za upravo
leto 1921.
5. Slučajnosti.

V smislu pravil izvršujejo pravico glasovanja na občnem
zboru delničarji sami ali pa s pooblastitvijo drugi do glaso-
vanja upravičeni delničarji.

Pravico glasovanja imajo vsi oni delničarji, ki so najmanj
8 dni pred občnim zborom založili 10 delnic pri Slovenski banki
v Ljubljani.

Delničarjem, ki na ta način dokažejo svojo glasovalno
pravico, se izda brezplačno legitimacijo z označbo števila po
njih zastopanih delnic in številu glasov, ki jim pristojajo.

Ljubljana, dne 3. maja 1922. Upravni svet.

ODLIKOVALNA TVORNIC

„MARASKINA“

I FINIH LIKERA

G. S. MATAVULJ

KR. DVORSKI LIFERANT
ŠIBENIK, DALMACIJA.

Brzjavni: DISTELERIJA

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in trboveljski
premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava:

Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.
Naslovi: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Nunska ulica št. 19.

Oglasi v „JUGOSLAVIJI“ imajo največji uspeh!

Vaše kure ne nesejo več jajc!
ker jih ne hranite s kostnim zdrobom.

Kostni zdrob

dobite vsak dan svež samo iz našega
mlina za kosti. Zahtevajte cenik št. 4.

Nickerl & Co.

tovarna krmil, Inzensdorf bei Wien.

Tekstilna roba

vseh vrst

najceneje pri

Fradies, Wien I, Franz Josefs Kai 49.

Premog in cement

prodaja najcenejše
H. PETRIČ, Ljubljana,
skladišče Balkan.

Drva

hlode, jelove in bukove
se kupi. Ponudbe pod
„Beograd“ na An. zav.
Drago Beseljak & drug,
Ljubljana, Sodna ulica 5.

Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani

se preseli dne 6. maja t. l. iz Knafljeve ul. št. 13 na
Miklošičevo cesto št. 15.

Telefon št. 239 in št. 342. ■ ■ ■ Telefon št. 239 in št. 342.

Iščem
potnika
za vinsko veletrgovino
na Stajerskem, le
prvovrstno moč.
Nastop takoj!
Ponudbe pod št. 556
na upravnistiho lista.

Urar Ed. Škopek

Ljubljana, Mestni trg št. 8.
Velika zaloga ur, zlatarne, sre-
brnine in optike. - Popravila so
izvršujejo strokovno in pod
jamstvom.
Cene nizke.

Blago

za prevleko divanov in drugega
pohištva v veliki izbiri, dalje
različno platno in jute za tapet-
nike, sedlarje itd. priporočila trdnika
A. & E. Skabernje, Ljubljana,
Mestni trg 10

Prodamo Motor na sirovo olje

25 konjskih sil PH rabljen, pa v popol-
noma dobrem in porabnem stanu,
Fabrikat „Marswerke“.
„TITAN“, d. d., Kamnik pri Ljubljani.

Na prodaj Vino in žganje

Pristno, liter od 5 Din.
naprej prosto trošarine
na Jesenicah.

Ivan Poljšak,
Jesenice, hotel Pošta.

Več tesarjev in te- sarskih predelav- cev sprejme

takoj Ivan Zakotnik,
mestni tesarski mojster
parna žaga v Ljubljani,
Dunajska cesta št. 46

Auto

Bencin. — Pneumatika
Olje. — Vsa popravila
Mast. — In vožnje.
Le prvovrstno blago in
delo po solidnih cenah
nudi

Jugo-Auto d. o. o.
v Ljubljani.

POZORI POZORI

Trgovska hiša

se prodaja s trgovskim pohištvo vred na
jako prometnem kraju v Ptujski gori pri
Ptuju. — Kupci naj se zglasijo pri trdniki:
JOS. URCH, veletrgovina z vinom,
ORMOŽ ob Dr.

Submesnata roba, mast, mesne delikatese

„Lucullus“

dion. društvo za promet i preradbu mesa

ZAGREB, Ciglane 8.

Telefon 101. ■ Brz. naslov: „LUCULLUS“, ZAGREB.

Lisičje kože

in kože divjačine sprejme v stroj, barvo in
izdelavo

krznarstvo ROT, Ljubljana,
Gradišče 7

kupuje kože divjačine po najvišjih cenah. —
Sprejema moderniziranje.

P. n. damam vlijudno naznanjam, da sem
ravno dobila veliko novo tovarniško
zalogo najnovjših

damskih in
dekliških **slamnikov**

„Tagal“, „Pikol“ in „Lisere“ in vabim ce-
njene dame na ogled. Oblike vsakovrstne
prodajam po najnižjih tovarniških cenah.
Sprejemam tudi damske klobuke v popravilo.

Ne zamudite ugodne prilike!

Modni salon

Alojzija Vivod-Mozetič

Ljubljana, Pred Škofijo 2/II
poles magistrata.

Import

„TRIGLAV“

Export

G. m. b. H.

DRESDEN-A

Zinzendorfstrasse 2/b

Podružnica:

HAMBURG, Steindamm 76

Telefon št.:

17115

...

Alster 1119

Brzjavi:

Triglav-Dresden

...

Triglav-Hamburg

Generalno zastopstvo ljubljanskega velikega semnja za Nemčijo.

OTVORITEV PISARNE

Ljubljana, Krekov trg št. 10/1.

Telefon št. 163.

Brzjavi: Triglavimport-Ljubljana.

IMPORT:

Stroji za poljedelstvo
in obrt, železnino in
orodje,
kemikalije, droge,
papir, modra galica,
steklo itd. itd.
Potrebščine vseh
vrst za vrtnarje.

Važno za potovalce v Nemčijo:

Naša pisarna je vedno na razpolago za
izvršitev Vaše korespondence v vseh
tujih jezikih.
Za časa Vašega bivanja v Nemčiji dajte
nasloviti korespondenco pod Vašim ime-
nom na našo trdnico.
Preskrbimo Vam dovoljenje od nemških
oblasti in olajšamo Vaš promet z bankami.
Preskrbimo Vam stanovanja in smo Vam
v vsakem oziru na razpolago.

EXPORT:

Živa in zaklana ži-
vina, deželni pridelki
vseh vrst, suhe slive,
zdravilna želišča,
rudnine itd. itd.

Poslužujte se naše trdnice!

Zahvala.

Povodom najinega odhoda iz Ljub-
ljane — zapuščajoč vodstvo hotela in re-
stavracije Grand Hotela „Union“ — se
zahvaljujeva vsem cenjenim gostom za
njih dosedanje naklonjenost ter se jim
priporoča tudi za bodoče.

Ljubljana, 1. maja 1922.

Jan in Kati Fiala.

Veletgovina vina Vinko Stoklas

Sv. Andraž v Halozah, železniška postaja
Ptuj priporoča svojo bogato zalogo prvo-
vrstnega haloškega vina. V sredini vino-
gradov. Cene brezkonkurenčne!

H. Suttner (Imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 8.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar,
Czapka, Hözl, Schweighofer, Stiglitz
Tudi na obroke.

Jerica HUBAD, roj. Dolenc
Ljubljana, Hlišerjeva ulica 5.

POVEČANJE

FOTOGRAFSKIH SLIK

v vseh velikostih in barvah izdeluje umetni fotografski zavod

ATELIJE „VIKTOR“

LJUBLJANA

Beethovnova ulica št. 6 ■ zraven Kranjske hranilnice.
Obenem se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.
Moderni portreti! - Prvovrstna izvršitev z jamčeno!

1. vodomerec (Votmanflügel), 2. The-
odolit, 3. Nivelirinst, 4. Risalne in
pisalne mize, pisarn. omare, 5. Reminton
p. st. 6. Centrifugalne črpalke, 7. Hoch-
druckturbo-pumpe, 8. Zaga za rezanje
hlobov (Kopfsäge), 9. Turbina 5/8 PS
10. Poljska kovačnica, 11. Železna okna,
12. Pilotirka, 13. Dvlgalo (Flaschenzug),
14. Plateau vozovi za ozkotirno želez.,
15. Nakovalo (Ambos), 16. sod „Wat-
proof“, 17. več lesenih vrat, 18. Opeka
zidna, 19. Apno vgašeno etc. Vse takoj
v Ljubljani! Vprašanja pod „Kalandero“
na An. zavod Drago Beseljak & drug,
Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Prva odlikovana Dalmatinska Parna Destilarija V. MORPURGO, SPLIT

Nagradjena na svim izložbah največim odli ovan jima.

Rakije svake vrsti — Svetski „Maraschino“ — Ekstrakt od
Maraške — Ekstrakt od Chary-Brandy — Cognac 1^a Medi-
cinal, prvovrstni produkt — Cognac Dalmatinska vieaux,
obljubljena marka — Cremes doubles, liker izvanredne
finoce — Svakovrsni najfiniji liker — Esencije od punča —
Sirupi od voća — Limunade.

Cenik na zahtev!

Cenik na zahtev!

Delniška glavica:
K 20.000.000.—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA, LJUBLJANA

Selenburgova ulica št. 1.

Podružnice:

Novo mesto, Raheh, Slovenjgradec

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Rezervni zakladi:
K 6.500.000.—

Telefoni št. 146, 458

Brzjavi: ESKOMPTNA